

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ**

*підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-наукової програми «Економіка галузевих ринків»*

Силабус освітнього компонента «СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка», за освітньо-науковою програмою «Економіка галузевих ринків».

Розробник: доктор економічних наук, професор Павлов К.В.

Силабус погоджено: Гарант ОНП
Економіка галузевих ринків

Олена ПАВЛОВА

Силабус навчального компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі протокол № 8 від 27.03.2024р.

Завідувач кафедри:

Олена ПАВЛОВА

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній ступінь	Характеристика вибіркового освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 051 Економіка, Економіка галузевих ринків, Доктор філософії	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2024 / 2025
		Семестр 4
		Лекції 10 год.
		Семінари 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 8 год.
		Форма контролю: Залік
Мова навчання:		Українська

II. Інформація про викладача

Павлов Костянтин Володимирович

д. е. н., професор,

Контактна інформація – +380972830808, E-mail: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація вибіркового освітнього компонента. Освітній компонент “Сучасні напрями цифровізації економіки” є вибірковою дисципліною зі спеціальності 051 «Економіка» для освітньо-наукової програми «Економіка галузевих ринків», в обсязі 120 годин та 4 кредитів (ECTS).

Суть цифровізації економіки полягає тому, щоб разом з реальними фізичними продуктами, з реальними процесами і технологіями існувала і віртуальна реальність цих же речей, які мають ті ж властивості, ті ж якості, працюють і існують в такому ж середовищі, в якому існують і функціонують реальні продукти. І тоді, експериментуючи, створюючи всілякі умови, які нам прийдуть в голову, можна формувати матеріальну реальність набагато ефективніше, набагато швидше, набагато економніше.

Цифровізація – це насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможлиблює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір.

Пререквізити вибіркового освітнього компонента «Сучасні напрями цифровізації економіки» третього рівня освіти «доктор філософії» вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної проблематики освітнього компонента.

2.Мета освітнього компонента: є набуття теоретичних знань, прикладних навичок та умінь вирішення професійних завдань, що виникають в різних сферах цифрової економіки. Це дасть змогу підготувати висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками необхідними для розв’язання складних спеціалізованих завдань щодо поглиблення цифровізації економіки з використанням елементів штучного інтелекту. Здатність впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів та

послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування. Володіти знаннями і розуміння наукових засад організації, модернізації, впровадження новітніх технологій в інформаційній, виробничій та повсякденній діяльності.

3.Результати навчання (Компетентності)

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково педагогічній діяльності.

СК 06. Здатність обґрунтовувати та приймати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК 07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації, комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, соціально-економічних систем на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з розвитку економіки, отримання наукових знань та здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН 09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

Структура освітнього компонента

Назви змістових тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовні теми 1. Теоретичні основи економіки енергетики						
Тема 1. Сучасна цифрова економіка та її особливості	12	1	1	10	-	усне опитування. 10 бали
Тема 2. Види інформаційних послуг та продуктів	14	1	2	10	1	усне опитування. 10 бали
Тема 3. Методи отримання й обробки інформації	14	1	2	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 4. Основи електронної комерції	13	1	1	10	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Разом за модулем 1	53	4	6	40	3	max 40 балів
Змістовні теми 2. Комплекс заходів на підприємстві з енергоощадності						
Тема 5. Принципи розробки та впровадження цифрових та інформаційних систем	12	1	1	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 6. Позитивна динаміка розвитку бізнесу в умовах цифровізації	13	1	2	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 7. Інформатизація як інструмент модернізації підприємницького середовища	12	1	1	9	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 8. Ризики та негативні сторони цифровізації	10	1	1	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 9. Електронний бізнес – як середовище для розвитку підприємництва загалом	10	1	1	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 бали
Тема 10. Механізми впровадження та переходу до цифровізації	10	1	2	7	-	усне опитування, ситуаційні

економіки						завдання. 10 бали
Разом за модулем 2	67	6	8	48	5	max 60 бали
	Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)					Бал
	Модульна контрольна робота					max 60 балів
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	max 100 балів

4. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи майбутній доктор філософії, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття студентами практичних навичок щодо засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури енергетичного ринку, управління діяльністю підприємства в галузі енергетики, знати яким чином здійснюється реалізація енергетичних ресурсів, їх оцінка.

Для виконання роботи студент обирає та опрацьовує теоретичне питання.

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо доктора філософії Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають усі лекції і семінарські зайняття курсу. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної доброчесності Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку здобувачі освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

7. Підсумковий контроль

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форма проведення заліку повинні бути визначені у силабусі.

Перелік питань на залік

1. Сутність цифрової економіки: поняття та її види

2. Яку роль виконує людина в економіці?
3. Основні принципи цифровізації економіки України.
4. Для чого потрібні хмарні технології та де вони використовуються у економіці?
5. Основні індекси, що характеризують розвиток цифрової економіки в країнах світу.
6. Оцінки впливу цифрових технологій на зайнятість.
7. Оцінка розвитку цифрової економіки в Україні.
8. Цифрові технології як інноваційні тренди сучасного соціально-економічного середовища
9. Цифрові продукти та послуги як інноваційні тренди сучасного соціально- економічного середовища
10. На скільки впливає FinTech на фінансове середовище України?
11. Де в Україні є використання CivicTech?
12. Які види цифрових продуктів та послуг варто найбільше розвивати в Україні?
3. Дайте визначення поняття “краудфандинг”
14. Визначити сутність стійкого економічного розвитку.
15. Визначення “Промисловості - 4.0”.
16. Назвати основні чинники конкурентоспроможності “Промисловості - 4.0”.
17. Визначити сутність “Циркулярної - circular” економіки
18. Визначити сутність економіки “Зеленого зростання - Green Growth”.
19. Назвати основні компоненти четвертої промислової революції.
20. Сформулювати сутність шерингової економіки - економіки спільного споживання та навести приклади.
21. Поняття кіберфізичних систем.
22. Штучний інтелект і машинне навчання (Machine Learning).
23. Дати визначення віртуалізації.
24. Чому відбувається скорочення життєвого циклу інновацій.
25. Пояснити чому четверта промислова революція буде впливати на зміну структури ринку праці.
26. Що вплинуло на розвиток FinTech?
27. Для чого використовується технологія блокчейн?
28. Які є найпопулярніші види цифрової валюти?
29. Що таке криптовалюта та чим вона відрізняється від грошей?
30. Чому біткойн найпопулярніша криптовалюта?
31. Як може впливати держава на ринок криптовалюти?
32. Як скоро криптовалюта може витіснити гроші?
33. Назвіть основні складові процесу формування хешу.
34. Загальні елементи блокчейну.
35. Нефіатні гроші, що це, приведіть приклад.
36. Назвіть основні платіжні системи нефіатних грошей.
37. Дайте визначення криптовалюти, приведіть приклад.
38. Що таке майнінг.
39. Дайте визначення смарт-контракта.
40. Приведіть приклад реалізації смарт-контракт

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти за освітнім компонентом

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Афанасьева О.П.. Інтернет-маркетинг: Опорний конспект лекцій. Харків, 2017, 42с.
2. . Баб'ячок Р.І., Кульчицький І.І. Основні тенденції розвитку стартапів в Україні - проблеми, перешкоди і можливості URL: [https://www.civic_synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/0snovni-tendentsiyi-rozvytku-startapiv-v-Ukrayini-1-1 .pdf](https://www.civic_synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/0snovni-tendentsiyi-rozvytku-startapiv-v-Ukrayini-1-1.pdf)
3. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: підручник. Київ: Знання, 2006. 431 с.
4. Баранов О.А., Інтернет речей (IoT) і блокчейн, Інформація і право” № 1(24)/2018. С.59
5. Ван ден Берг Дж., Берер М. “Круті” завжди залишаються “крутими”. Брендинг для покоління Y: пер. з англ. СПб.: Пітер, 2012. С. 24.
6. Васечко О. О. Сучасні виклики статистичної вищої освіти і науки // Статистика України. 2014.№4. С. 4-10.
7. Ватаманюк З. Ф. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка : Навч. посіб. / З. Ф. Ватаманюк, С. М. Панчишин, С. К. Ревенчук, В. Ф. Буняк, Н. І. Енатюк, І. М. Ерабинський, М. І. Крупка, Є. Й. Майовець, Р. В. Михайлишин; ред.: З. Ф. Ватаманюк, С. М. Панчишин. - К. : Вид. дім «Альтернативи», 2001. - 606 с. - укр.
8. Веретюк С. М., Пілінський В. В. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. Наукові записки Українського науково-дослідного інституту зв'язку. 2016. № 2. С. 51-58.
9. Виноградова О.В., Дрокіна Н.І. Електронний бізнес: навч. посібник. Київ: ДУТ, 2018. 292 с.
10. Гейдор А.П., Бізбіз Т.М. Джерела фінансування стартапів в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1.С. 73-78.
11. Голобородько А. Ю. , Гусєва О.Ю., Легомінова С.В., Цифрова економіка. Підручник. 2020.399с.
12. Голобородько А. Ю. Механізм побудови інформаційної системи управління потоковими процесами. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. Вип. 1. Т2. 2013. С. 326-330.
13. Голобородько А. Ю. Плевако Н.О. Статистичне прогнозування тенденцій розвитку телекомунікаційної сфери економіки в умовах цифровізації. Бізнес Інформ. 2020. №12. (подано до друку)
14. Голобородько А. Ю., Воскобоева О.В. Класифікація інформаційних логістичних потоків процесно-системного підходу управління підприємством в умовах цифровізації економічних процесів. Економіка. Менеджмент. Бізнес». 2019. № 4(30), С. 47-53. Режим доступу: <file:///C:/Users/AneHa/Downloads/2337-TeKCT%20cTaiT'i-7923-l-10-20200115.pdf>
16. Павлова О. М., Павлов К. В., Демчук Н. В., Дмитрук І. Я. Роль сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні підприємством. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2021. №18. <https://www.inter-nauka.com/issues/2021/18/7761>
17. Павлова Олена, Павлов Костянтин, Ткачук Юліяна, Більо Іван, Цифровізація, як основний фактор розвитку бізнесу, Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Економічні науки. № 17 (117), 2 т., 2021. С. 38-43.